

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WPN.0500.4.2026.AD
4270570.17317357.14052871
Warszawa, 14-03-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posłów Andrzeja Sławomira Zawislaka i Romana Fritza (znak: K10INT15534)
Temat: plany utworzenia Sobiborskiego Parku Narodowego oraz ich skutki dla mieszkańców i samorządów lokalnych

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację w sprawie utworzenia Sobiborskiego Parku Narodowego oraz ich skutków dla mieszkańców i samorządów lokalnych informuję, że, Minister Klimatu i Środowiska nie prowadzi prac zmierzających do utworzenia Sobiborskiego Parku Narodowego. W związku z powyższym Minister Klimatu i Środowiska nie dysponuje dokumentacją dotyczącą utworzenia Sobiborskiego Parku Narodowego. W Ministerstwie Klimatu i Środowiska nie prowadzono także analiz skutków społeczno-gospodarczych dotyczących utworzenia tego Parku.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) określenie i zmiana granic parku narodowego może nastąpić po uzgodnieniu z właściwymi miejscowo organami uchwałodawczymi jednostek samorządu terytorialnego, na których obszarze działania planuje się dokonanie zmian. Zatem w procesie tworzenia parku narodowego niezwykle ważna jest współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego. Decyzje o utworzeniu parku narodowego muszą uwzględniać zarówno potrzeby ochrony przyrody, jak i potrzeby lokalnych społeczności. Nie można utworzyć parku narodowego bez akceptacji jednostek samorządu terytorialnego.

Jednocześnie chciałbym podkreślić, że utworzenie parku narodowego nie zawsze musi wiązać się z wprowadzeniem dodatkowych ograniczeń. Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody tereny wykorzystywane gospodarczo i włączane do parku są obejmowane ochroną krajobrazową i mogą być nadal wykorzystywane w dotychczasowych celach i w dotychczasowy sposób. W parku narodowym możliwe jest prowadzenie działalności rolniczej, prowadzenie prac w ekosystemach leśnych, możliwe jest wykonywanie wędkarstwa czy połowu ryb. Działalność rolnicza w wielu przypadkach sprzyja wręcz ochronie przyrody. Utrzymanie ekosystemów nieleśnych, będących często siedliskami cennych gatunków ptaków, wymaga koszenia lub wypasu zwierząt, stąd działalność rolnicza jest pożądana. Odbywa się ona na zasadach określonych w planie ochrony lub w zadaniach ochronnych. W wielu parkach narodowych prowadzona jest taka działalność (Biebrzański PN, Narwiański PN, PN „Ujście Warty”).

Ponadto istnienie parku narodowego nie musi oznaczać strat dla mieszkańców, wręcz przeciwnie może być impulsem przyciągającym turystów, bowiem jest to „marka” rozpoznawalna na całym świecie (Białowieski PN jest tak mocno zakorzeniony w świadomości ludzi, że znaczna część społeczeństwa utożsamia go z całą Puszczą Białowieską). Pozwala to z kolei miejscowej ludności czerpać korzyści wynikające z tego faktu i sprzyja rozwojowi gospodarczemu regionu. Warto zauważyć, że zarówno dbałość o

dobry stan środowiska, jak i zapewnienie infrastruktury turystycznej spoczywa na administracji parku narodowego i jest finansowane z budżetu centralnego. Społeczności lokalne nie są obciążane tymi kosztami, czerpiąc jednocześnie korzyści z ww. dóbr. Podsumowując pragnę podkreślić, że wraz z utworzeniem parku narodowego na danym obszarze pojawia się szansa na zachowanie unikatowej przyrody i krajobrazu oraz impuls do rozwoju gospodarczego (w szczególności dla turystyki w regionie, dodatkowe miejsca pracy i przychody dla jednostek samorządu terytorialnego (podatki (np. CIT), zakupy towarów i usług na potrzeby funkcjonowania parku narodowego); zwiększa się szansę na pozyskiwanie funduszy zwłaszcza zewnętrznych np. środki unijne z różnych dedykowanych programów (NFOŚiGW, środki norweskie, Life+). Ponadto park narodowy zapewnia nowe miejsca pracy, dając szansę na zatrudnienie wykwalifikowanej kadry. Niezwykle istotne jest, że od 2025 roku samorzady, na których terenie zlokalizowane są obszary chronione, po raz pierwszy w historii otrzymały szansę na dodatkowe środki finansowe z tytułu występowania na obszarze jednostki obszarów objętych ochroną prawną. Jest to możliwe dzięki przepisom ujętym w ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572), dalej także jako „Ustawa”. Od 2025 r. algorytm wyliczania subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego uwzględnia ich potrzeby ekologiczne. Potrzeby ekologiczne są wyliczane na podstawie powierzchni obszarów chronionych (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary Natura 2000) zlokalizowanych na terenie jednostek samorządu terytorialnego. Dla parków narodowych waga do wyliczenia wielkości potrzeb ekologicznych wynosi 2. Ustawa daje możliwość zwiększenia wysokości subwencji ogólnej w przypadku zwiększenia potrzeb ekologicznych. Utworzenie nowego oraz zmiana granic parku narodowego (powiększenie), będzie wiązało się ze zwiększeniem wartości subwencji ogólnej wypłacanej jednostkom samorządu terytorialnego w kolejnych latach. Głównym beneficjentem zmian mają być gminy i ich mieszkańcy, w szczególności gminy mniej zamożne, często zagrożone marginalizacją ze względu na peryferyjne położenie. Gminy mogą wykorzystać dodatkowe środki m.in. na stymulowanie rozwoju turystyki i zielonych miejsc pracy, ale również na realizację innych potrzeb.

Na koniec informuję, że Minister Klimatu i Środowiska nie posiada informacji dotyczących wspierania koncepcji utworzenia Sobiborskiego Parku Narodowego przez kapitał zagraniczny.

Konkludując podkreślam, że organy rządowe nie prowadzą prac zmierzających do utworzenia Sobiborskiego Parku Narodowego, nie podejmują także działań mających na celu zmianę reżimów ochronnych istniejących form ochrony przyrody w powiecie włodawskim.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów